

DIAMO převzalo další doly na Karvinsku | Snížení tepelných ztrát objektu dílen | Připomenutí mimořádné události při likvidaci dolu v Ostravě-Heřmanicích | Fotoreportáž z propouštěcích pohovorů na Karvinsku | Propouštěcí pohovory očima hlavního vyjednavatele odborů Karla Hřídela | Pozdrav horníkům od velkého srdce Miroslava Hladkého | Poděkování horníkům Dolu Darkov a Dolu ČSA | Záchranáři z HBZS v Ostravě představili svou činnost

Areál Dolu Darkov

DIAMO převzalo další doly na Karvinsku

Na základě rozhodnutí vlády státní podnik DIAMO převzal 1. března 2021 od firmy OKD další doly na Karvinsku. Doly ČSA a Darkov se staly součástí odštěpného závodu DARKOV, který se tak rozrostl o dalších 500 zaměstnanců. Zbývajícím stovkám zaměstnanců převzatých dolů skončí pracovní poměr dohodou nebo výpovědí.

„První etapu převodů dolů k 1. lednu 2021 se podařilo zvládnout bez problémů, přestože na přípravu moc času nebylo. Věřím, že státní podnik DIAMO zvládne i druhou vlnu převzetí dolů a všechny následné kroky. Naším společným cílem je, aby proces převzetí a likvidace utlumovaných dolů proběhl s důrazem na bezpečnost, sociální klid, ochranu životního prostředí a rozvojové potřeby regionu,“ řekl vicepremiér a ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček na tiskové konferenci k útlumu dolů 26. února 2021.

Státní podnik DIAMO podle smlouvy o koupi části závodu OKD, která byla podepsána 18. února 2021, převzal doly Darkov a ČSA a s nimi i 750 zaměstnanců OKD. Ještě před převodem dolů společnost OKD na konci února na obou dolech ukončila těžbu. Státní podnik si část zaměstnanců

ponechá na útlumové práce, s ostatními ukončí pracovní poměr dohodou nebo výpovědí.

Propouštěcí pohovory

Od 3. do 10. března 2021 absolvovalo propouštěcí pohovory 1 212 lidí. Státní podnik ve spolupráci s OKD a odbory sestavil 10 komisí, které prováděly pohovory na 10 místech OKD a denně musely zvládnout přes dvě stovky lidí. Probíhaly na dolech Darkov, ČSM a ČSA podle stanoveného harmonogramu v pracovních dnech od 7.00 do 16.00 hodin. Organizačně náročnou druhou etapu se podařilo dobře zvládnout díky důkladné přípravě.

„Byla to náročná akce, kterou jsme připravovali ve spolupráci s pracovníky OKD už od prosince. Na přípravě a organizaci pohovorů se podílely čtyři desítky našich zaměstnanců nejen z regionu a ředi-

telství, ale i z ostatních odštěpných závodů. Děkuji všem, kteří přispěli k tomu, že pohovory proběhly bez komplikací i přes mimořádně složitou koronavirovou situaci,“ uvedl Ludvík Kašpar, ředitel státního podniku DIAMO.

Zaměstnanci měli možnost stejně jako při první vlně ukončit pracovní poměr dohodou nebo výpovědí. Se všemi zaměstnanci, kterých se týká propouštění, pracovníci OKD provedli předem informační pohovory. Během propouštěcích pohovorů si ukončení pracovního poměru dohodou zvolilo 1 211 lidí. Osmi zaměstnancům byla po projednání s odbory zaslána výpověď. Se zbývajících třemi desítkami zaměstnanců, kteří se nedostavili převážně proto, že jsou v dočasné pracovní neschopnosti (nemocenská) nebo v karanténě s dočasnou pracovní neschopností, proběhnou pohovory individuálně v náhradním termínu.

V případě ukončení pracovního poměru dohodou k 31. březnu 2021 zaměstnanci obdrží až 11násobek průměrného měsíčního výdělku (podle počtu odpracovaných let), v případě výpovědi pouze maxi-

málně 4násobek průměrného měsíčního výdělku. Na základě výpovědi bude pracovní poměr ukončen k 31. květnu 2021. Postup a přechod práv i povinností z pracovněprávních vztahů na nového zaměstnavatele byl projednán se zástupci všech odborových organizací působících na OKD i v s. p. DIAMO.

Původní počet zaměstnanců OKD, určených v prosinci k ukončení pracovního poměru ve druhé vlně (1 277), se postupně před pohovory ještě snížil vlivem různých okolností, zejména z důvodu potvrzení nemoci z povolání a také převodem dalších pracovníků na útlumové práce pod s. p. DIAMO. Oproti loňským předpokladům zůstává na převedených dolech pod státním podnikem DIAMO více zaměstnanců.

Příprava likvidace dolů

Aktuálně má odštěpný závod DARKOV přes 700 zaměstnanců a začne naplno provádět na převzatých lokalitách přípravné nebo likvidační práce a sanačně-rekultivační práce. „Čeká nás náročný proces, budeme zajišťovat útlumo-

vé a likvidační práce v dolech i na povrchu a další zahlazování následků hornické činnosti, včetně odvalů a odkališť. Činnosti v jednotlivých převzatých lokalitách se budou lišit podle stavu a stupně legislativního postupu, který musí předcházet zahájení likvidace hlavních důlních děl,“ popsal Josef Lazárek, ředitel odštěpného závodu DARKOV.

Co se týče postupu útlumu dolů Darkov a ČSA, státní podnik DIAMO podá žádost na Obvodní báňský úřad v Ostravě k povolení zajišťovacího provozu dolu, ve kterém se bude připravovat vyklizení dolu a snížení jeho energetické náročnosti. Současně budou probíhat práce na redukci rozlohy důlního pole nezbytné před zahájením samotné likvidace dolu. Ještě v roce 2021 by měl být zahájen legislativní proces směřující k povolení likvidace hlavních důlních děl. Zároveň budou pokračovat rekultivační práce zahájené v předchozích letech.

Regionální spolupráce

Státní podnik DIAMO ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu pokračování na straně 2

DIAMO převzalo další doly na Karvinsku

pokračování ze strany 1

a obchodu a Moravskoslezským krajem už také připravuje rozvojové projekty a nové využití důlních areálů. „Budeme aktivně vyhledávat příležitosti k využití uzavíraných dolů a důlních areálů. Jedná se zejména o možnosti využití energetického potenciálu dolů a budování průmyslových zón. Začali jsme už spolupracovat s Moravskoslezským krajem i městy a obcemi na Karvinsku, abychom mohli sladit naše plány a povinnosti s regionálními rozvojovými zájmy a napomoci tak úspěšné transformaci regionu,“ doplnil ředitel státního podniku DIAMO Ludvík Kašpar.

Moravskoslezský kraj má jasnou vizi, jakým směrem by se mělo území po ukončení těžby proměnit.

„Pohornická krajina Karvinska má na svých 62 kilometrech čtverečních obrovský potenciál. Celé území je potřeba řešit koncepčně tak, aby se území nyní připomínající krajinu duchů proměnilo v atraktivní lokalitu, která bude táhnout investory, ale také lidem nabídne zajímavé možnosti trávit zde volný čas. Proto vznikla Koncepce rozvoje pohornické krajiny Karvinska do roku 2030. Zkráceně POHO 2030. Věřím, že se nám tu ve spolupráci s partnery podaří vytvořit prosperující území s pestrým a udržitelným životem. Chceme, aby do roku 2030 byla pohornická krajina územím v pohybu, s novou energií, a to při maximálním využití chytrých řešení,“ vysvětlil hejtman Moravskoslezského kraje Ivo Vondrák.

Společnou snahou státního podniku, Ministerstva průmyslu a obchodu a kraje bude mimo jiné získání finančních prostředků z Fondu pro spravedlivou transformaci (Just transition fund), který cílí na tzv. uhelné regiony, a z Modernizačního fondu financovaného z výnosů z emisních povolenek. Ten by mohl podpořit například výstavbu fotovoltaických elektráren v areálech dolů. Mezi zvažovanými rozvojovými projekty je kupříkladu také využití důlních plynů, využití tepelného potenciálu podzemních a důlních vod nebo využití odvalů jako zdroje stavebního materiálu.

Ing. Jana Dronská, MBA

Díky důkladné přípravě byly pohovory dobře zvládnuty

Snížení tepelných ztrát objektu dílen

Budova dílen před rekonstrukcí

V letech 2018–2020 proběhla na závodě Chemická úprava o. z. GEAM Dolní Rožinka rekonstrukce objektu dílen strojírenské výroby. Původní stavba byla realizována v letech 1965–1966 a celkový stavební stav objektu byl nevyhovující a navržené zateplení a stavební úpravy byly nezbytné. Obvodové stěny byly ze tří stran provedeny z hrázdného zdiva. Použila se převážně plná neomítnutá cihla tl. 15 cm, okna jednoduchá ocelová, střecha objektu byla izolována deskami Calofrig tl. 80 mm a polystyrenem tl. 50 mm, vrata byla ocelová bez tepelné izolace. Vytápění bylo zajištěno parními radiátory a sálavými parními panely a parními přímotopy.

Rekonstrukce objektu byla rozsáhlá a navíc ztížená požadavkem provádění prací za provozu se zachováním strojírenské výroby. Nově byla vybudována lakovací kabina. Většina stavebních prací byla provedena zaměstnanci o. z. GEAM. Stávající výplně otvorů byly vybourány, z původní stavby zbyla pouze ocelová konstrukce. Na nosné sloupky objektu byly přikotveny horizontální stěnové PIR panely v tl. 120 mm, na střechu skládaná konstrukce ve skladbě: trapézový plech 50 mm, parotěsná fólie, 40 + 20 mm desky minerální plsti, 2× 100 mm polystyrenové desky EPS 150S, pod-

kladní textilie 300 g/m², PVC fólie tl. 1,5 mm. Na střechu je osazeno 5 ks světlíků s větracími křídly ovládanými dálkově a opatřenými pojistkou proti větru a dešti, pro odvod vody byl zajištěn podtlakový odpadní systém. Byla vybudována nová vnitřní kanalizace a rozvody vody. Okna byla nahrazena plastovými. Vrata byla nahrazena novými zateplenými s elektrickým pohonem.

V hale je nový způsob vytápění – stávající sálavé panely dotované párou byly nahrazeny teplovzdušnými plynovými jednotkami. Jednotky jsou podporovány vzduchotechnickými (VZT) jednotkami na střechu. VZT jednotky slouží záro-

veň pro větrání haly. Pro snížení tepelných ztrát v hale se po obou stranách vrat nainstalovaly teplé vratové clony s plynovým ohřevem. Vytápění v přístavcích dílen je nově provedeno plynovými teplovodními kondenzačními kotly a tepelným čerpadlem. Nově jsou osazeny radiátory.

Rovněž byla demontována stará a nainstalována nová elektroinstalace vč. LED osvětlení a ochrana před bleskem.

Některé původní stroje byly nahrazeny novými. Pořídily se hydraulické nůžky na plech, ohýbačka plechů a fréza.

Projekt snížení tepelných ztrát objektu dílen byl zkolaudován v prosinci 2020. Podle vývoje současných spotřeb je reálné, že bude dosažena úspora 1 200 MWh ročně, což je hodnota, která byla vyčíslena energetickým auditem z roku 2020.

Ing. Bohumil Velen
vedoucí provozu Chemické
úpravy, o. z. GEAM

Budova dílen po rekonstrukci

Připomenutí mimořádné události při likvidaci dolu v Ostravě-Heřmanicích

S ukončením těžby na dolech Darkov a ČSA v Karvině začala další etapa útlumu dobývání černého uhlí v ČR. Doly čeká náročný proces likvidace, při kterém je důležitá bezpečnost, podobně jako při těžbě. Zkušenosti z útlumu na Ostravsku potvrzují, že i při veškeré snaze mohou nastat mimořádné události. Jednou z nich byl výbuch metanu při likvidaci jámy Heřmanice č. 3 před 23 lety. Naštěstí tehdy nikoho nezranil.

V letech 1991 až 1998 se v ostravské části OKR postupně zlikvidovaly tyto doly: Důl Šverma, Důl Ostrava, Důl Odra a Důl Heřmanice. Likvidace dolů probíhala v několika fázích, a to od vyklizení ještě použitelného materiálu, uzavření jednotlivých větrných oblastí až po likvidaci hlavních důlních děl. V této fázi byly odstaveny hlavní důlní ventilátory a jámové stvolý se ovětrávaly separátním větráním. Na základě zpracovaného projektu likvidace byla začátkem roku 1998 zahájena vlastní likvidace jámy Heřmanice č. 3. Tato jáma o světlem průměru 7,5 m dosáhla v roce 1942 konečné hloubky 726 m. Vlastní likvidační práce započaly na 1. a 2. patře vybudováním opěrných stěn. Na 3. patře uzavřela železobetonová zátka celý jámový stvol. Část jámy pod 3. patrem (včetně navazujících překopů) sloužila jako tzv. plynový kolektor s možností odsávání metanovzdušné směsi pomocí povrchové degazační stanice.

Zásyp jámy prováděli pracovníci bývalého Dolu Odry. Vzhledem k předpokladu zvýšených koncentrací metanu v průběhu likvidačních prací se nezapomený materiál sypal do důlního ovzduší inertizovaného oxidem uhličitým. Ve 3. směně dne 29. 6. 1998 měli dva báňští záchranáři s technickým dozorem připravit pracoviště pro zásyp jámy, který měl proběhnout v 1. směně 30. 6. 1998. Kolem druhé hodiny ranní zahájili záchranáři napouštění jámového stvolu oxidem uhličitým. Zhruba po 10 minutách došlo ve výdušné jámě k výbuchu metanovzdušné směsi. Tlaková vlna zcela zdevastovala jámovou budovu, budovu hlavních důlních ventilátorů a silně poškodila větrné kanály hlavních ventilátorů. Ke zranění osob nedošlo. Výbuch nastal po pětidenní technologické přestávce, během které se neprováděly žádné práce.

Vedoucí likvidace havárie (VLH) spolu se svými čtyřmi zástupci vydal do 10. 7. 1998 (ukon-

čení havarijního stavu) celkem 35 písemných příkazů VLH. Na základě doporučení havarijní komise byla upravena i technologie zásypu jámy. Za současné inertizace se jáma vyplnila i lehkou pěnou z turbexu (vyvíječ pěny).

Šetřící komise neshledala porušení platných bezpečnostních předpisů, vyhlášek, výnosů a zákonů vztahujících se k této mimořádné události. Předpokládaným zdrojem iniciace výbuchu metanovzdušné směsi byla „teplá jiskra“, která zřejmě vznikla úderem hliníkové spojky napouštěcí hadice inertizační směsi o železnou výstroj jámy.

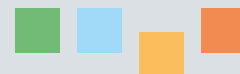
Tato událost následně ovlivnila likvidaci dalších jam v podobě intenzivnějšího ovětrávání jámového stvolu (lutnový tah + ventilátor ø 630 mm). Tím se dosáhlo většího naředění metanovzdušné směsi. K inertizaci ovzduší v jámě se začal používat dusík.

Na závěr lze konstatovat, že paradoxně tato mimořádná událost měla vliv na celkové náklady určené k likvidaci jámy a demolici budov, které se snížily o 1,1 mil. Kč, a doba likvidace se zkrátila o 2,5 měsíce. Stále však platí, že metan je hrozbou, kterou nelze podceňovat.

Ing. Zdeněk Krístek
technik odboru bezpečnosti
hornické krajiny, o. z. ODRA

Jámová budova po výbuchu metanu

Fotoreportáž z propouštěcích pohovorů na Karvinsku

V návaznosti na převzetí další části OKD státním podnikem DIAMO k 1. 3. 2021 proběhly v rámci tzv. 2. vlny ve dnech 3.–10. 3. 2021 propouštěcí pohovory se zaměstnanci, pro které státní podnik DIAMO již nemá uplatnění. Pohovory probíhaly v 10 komisích na dolech

Darkov, ČSM a ČSA. Tímto děkujeme všem, kteří přispěli ke zvládnutí náročné akce, a z průběhu pohovorů přinášíme fotoreportáž.

Členové komisi vyjížděli na svá pracoviště již v 6:10 hodin ráno.

Na Dole Darkov i na Dole ČSM probíhalo pravidelné testování na COVID-19. Celkem byli všichni (členové komisi a organizační tým) za dobu trvání pohovorů testováni 3×.

Každé ráno před zahájením pohovorů probíhala příprava pracovišť. Důležité bylo, aby zaměstnanci, mířící na pohovory, našli správně svoji komisi. K tomu sloužily orientační tabule před vchodem do budov, směrové šipky a seznamy přímo v budovách. Instalaci jedné z tabulí provádí p. Martin Lišaník z odboru komunikace ŘSP.

Poslední pokyny a upřesnění dostali členové komise, působící na Dole Darkov, ve vestibulu budovy a následně se rozešli na svá pracoviště.

Na Dole ČSA byli v komisi (zleva): p. Pavel Koruna, p. Tomáš Stöcker a p. Jana Janočková.

Druhá komise na Dole ČSA pracovala ve složení (zleva): p. Aleš Štětka, p. Beáta Pučková, Ing. František Kurial.

Složení jedné z komisí na Dole ČSM bylo (zleva): p. Česlav Baron, Bc. Ladislav Halagačka, MBA, Ing. Adriana Furendová, p. Milan Slíva.

Další komise na Dole ČSM (zleva): Mgr. Iveta Muchová, Mgr. Eva Humňalová a p. Aleš Týrlík.

Třetí komise na Dole ČSM pracovala ve složení (zleva): p. Romana Němčíková, p. Růžena Homulková, p. Zbigniew Grochol a 1 zástupkyně z OKD.

Poslední komise na Dole ČSM působila ve složení (zleva): p. Milada Netopilová, p. Irena Bartošová, p. Lenka Chodurová a p. Rostislav Slivka (ve 2. řadě).

Komise na úpravě (Důl Darkov) pracovala ve složení (zleva): p. Barbara Tomanová, p. Petr Císař, p. Marek Pietrasz a Ing. Michal Vytlačil.

Komise ve složení (zleva): p. Marcela Venghová, p. Slavomír Vrabec a p. Petr Zachar působila nejprve na úpravě a následně se přesunula do administrativní budovy Dolu Darkov.

Čtvrtá komise na Dole Darkov působila ve složení: Ing. Věra Ježová, Ph.D. (foto vlevo), p. Irena Pavlíčková a p. František Kobza.

Ve 3. patře administrativní budovy Dolu Darkov pracovali v komisi (zleva): p. Miroslav Štěpánek, Mgr. Renata Pavlíková, Bc. Dagmar Vágnerová a p. Jitka Kozáková.

Před touto komisí se dostavil p. Miroslav Hladký, který u společnosti OKD, a.s., pracoval 31,5 roku.

Po ukončení propouštěcích pohovorů bylo třeba vše zpátky sbalit a naložit. S tím pomáhali řidiči z odštěpného závodu Těžba a úprava uranu.

Propouštěcí pohovory očima hlavního vyjednavče odborů Karla Hřídela

ODBORY Jako hlavní vyjednavče odborových organizací státního podniku DIAMO jsem se 3. 3. 2021 zúčastnil propouštěcích pohovorů bývalých zaměstnanců OKD na dolech Darkov, ČSA a ČSM, kteří k 1. 3. 2021 přešli pod s. p. DIAMO, ale podnik jsou z důvodu útlumu a následné likvidace dolů nuceni opustit.

Pokud bych měl pár slovy shrnout svůj osobní dojem, musím konstatovat, že celé propouštění mě velice zasáhlo. Lidé chodili k pohovorům již většinou smíření, nicméně jejich příběhy byly v řadě případů velmi emotivní.

Někteří byli s podnikem spjati celý život, ať už dělali na povrchu nebo v podzemí. Některým mi vyprávěli i své příběhy, kdy přišli

na dole o svou rodinu, kamarády a známé. Nikdy by je nenapadlo, že oni budou ti poslední, kteří tu budou dělat, když je v podzemí ještě tolik „černého zlata“.

Pohovory jako takové, na kterých jsem byl, probíhaly bez problému. Personalisti státního podniku DIAMO vždy vysvětlili dotyčnému, jaká je situace a jaké má možnosti. Co jsem měl možnost vidět,

všichni zvolili možnost propuštění dohodou. Pak s nimi personalista z OKD probral další věci a postupy odchodu. Odboráři z OKD, kteří byli přítomni na každém jednotlivém pohovoru, odvedli svou nejdůležitější práci ještě daleko před propouštěcími pohovory. Co jsem měl možnost vyslechnout, tak lidem vysvětlili, co se bude dít, jak a na co vše mají nárok. Za to bych jim chtěl velmi poděkovat, protože nebýt jich, určitě by docházelo k vypjatým situacím. Velmi si vážím všech našich zaměstnanců, kteří se podíleli na těchto propouštěcích pohovorech. Odvedli velmi

Karel Hřídela (uprostřed) při rozhovoru s členy komise

dobrou a profesionální práci, za kterou bych jim rád poděkoval.

Taktéž děkuji všem zaměstnancům, kteří podnik v nejbližších několika týdnech opustí, za náročnou práci, kterou v černouhelném hor-

nictví odvedli, a přeji jim mnoho zdaru v jejich dalším životě.

*hlavní vyjednavče Karel Hřídela
předseda výboru, Odborové
sdružení OS PHGN DIAMO -
Správa uranových ložisek OZ*

Poděkování horníkům Dolu Darkov a Dolu ČSA

Poslední vůz na Dole Darkov (zdroj OKD, a.s., foto p. Chodura)

Únor roku 2021 byl pro hornickou obec bohužel velmi smutný, neb horníkovo srdce potkaly dvě neveselé zprávy.

První neradostnou zprávou bylo vyvezení posledního důlního vozíku z Dolu Darkov, které se uskutečnilo v úterý 23. 2. 2021 za

velmi přísných epidemiologických opatření, a tak tento akt mohl na místě sledovat jen úzký okruh pracovníků. Samotný Důl Darkov započal historii v roce 1982 (historie těžby v daném dobývacím prostoru je daleko delší – sahající až do roku 1854), přičemž za období 1982–2021 bylo vytěženo úcty-

hodných 53 931 900 tun černého zlata! Důl byl význačný v mnoha oblastech. Nacházelo se zde nejvýkonnější skipové zařízení v revíru, které dokázalo denně vytěžit (vyvézt) přes 27 tisíc tun uhlí. Excelentním z hlediska technologie a kapacity byl i darkovský úpravárenský komplex na zpracování uhlí, kdy při rekordu z roku 2014 bylo zpracováno nevídaných 28 200 tun uhlí za jeden den. Na Dole Darkov se těžilo energetické i koksovateľné uhlí, přičemž za celou existenci dolu byly vyraženy stovky kilometrů chodeb v hloubce až 1 200 metrů pod povrchem.

Druhou neradostnou zprávou bylo symbolické vyvezení posledního důlního vozíku z Dolu ČSA (Československé armády) v sobotu 27. 2. 2021, opět za přísných opatření. Důl ČSA zahájil činnost v roce 1951 a za dobu své existence vytěžil 144 418 264 tun černého uhlí. Pokud však půjdeme do historických souvislostí v revíru, těžba na dole započala již kolem roku 1860, což značí více než

160 let činnosti dolu. I na Dole ČSA byly vyraženy stovky kilometrů chodeb a těžilo se v hloubce až 1 200 metrů pod povrchem. Z hlediska hornické statistiky byl Důl ČSA nejdéle činný černouhelný důl v ČSR/ČSSR/ČSFR/ČR. Důl byl částečně (převládalo natáčení na Dole Barbora v Karvině a na Dole Schoeller v Libušině) využit pro tvorbu filmové komedie z hornického prostředí „Parta hic“ (z roku 1976) s nezapomenutelnými jmény jako Regina Rázlová, Vladimír Menšík, Josef Dvořák, Petr Nárožný a další.

Poslední řádky patří horníkům těchto dolů. Některým havířům zde pracovali několik let, někteří celý život, přátelství vzniklá na dole jsou uchována do smrti. Ne nadarmo jedna z nejkrásnějších hornických karmín (písní) se jmenuje „Kamarádi, dolů sfárejme!“. Bohužel jedna významná hornická etapa se ukončuje a je na místě poděkovat všem, kteří tuto etapu tvořili – pro rozvoj českého průmyslu, pro rozvoj Moravskoslez-

ského kraje, pro rozvoj České republiky...

Čtení horníci, děkujeme za Vaši vykonanou práci a Zdař Bůh v lepších časech!

Informace k článku byly získány z portálu www.okd.cz.

*Ing. Václav Dorazil, Ph.D.
Za Sdružení hornických
a hutnických spolků ČR*

Poslední vůz na Dole ČSA (zdroj OKD, a.s., foto P. Chodura)

Záchranáři z HBZS v Ostravě představili svou činnost

Příležitost blíže se seznámit s činností odštěpného závodu HBZS v Ostravě se naskytla 4. března 2021 skupině 6 zaměstnanců z ředitelství s. p. DIAMO a z odštěpného závodu Těžba a úprava uranu ve Stráži pod Ralskem. Role průvodce se ujal náměstek ředitele o. z. HBZS pro ekonomiku a personalistiku Ing. Jaroslav Suchel, který byl od roku 1982 až do roku 2018 aktivním báňským záchranářem a který představil činnost závodu od zajištění výjezdů přes výcvikový prostor tzv. „dýmnice“ až po specializované činnosti jednotlivých pracovišť.

Areál odštěpného závodu HBZS s. p. DIAMO

Prohlídku zahájil Ing. Suchel v garážích speciálních záchranářských vozidel, kde se zastavil hned před prvním výjezdovým vozem. Po otevření zadních dveří se účastníkům naskytl pohled na vzorně urovnané záchranářské vybavení: pracovní dýchací přístroje, sebezáchrané přístroje, tlakové lahve s kyslíkem, měřicí a indikační techniku, speciální podtlaková nosítka a mnohé další. Vše čisté, v perfektním stavu a umístěné na určených místech pro případ, že by došlo k mimořádné události a bylo by potřeba okamžitě vyrazit k likvidaci důlní nehody. Současně vybavení je i vlastní spojovací technika umožňující záchranářům komunikaci v důlním prostředí, kde nefungují mobilní telefony. Obdobným způsobem jsou vybavena celkem tři výjezdová vozidla, kterými se na místo mimořádné události dopravují tři zasahující čtyři báňských záchranářů. Autobaterie jsou neustále dobíjeny, a tak jsou auta plně připravena na okamžitý výjezd – nic nelze ponechat náhodě.

pokračování na straně 6

Pozdrav horníkům od velkého srdcaře Miroslava Hladkého

Po 31,5 letech u společnosti OKD ukončil dohodou svůj pracovní poměr pan Miroslav Hladký, a to v rámci 2. vlny propouštěcích pohovorů s bývalými zaměstnanci OKD. Pan Hladký, který v letošním roce oslaví 55. narozeniny, nastoupil k OKD na Důl 1. Máj, závod Barbora 1. 10. 1989 a do roku 2000 pracoval v provozu rubání. Po úrazech byl převeden na lehčí práce v centrálním pásovém odtěžení Dolu Darkov, kde pracoval jako pracovník úseku bezpečnosti až do 26. 2. 2021.

Pan Hladký ctí hornické tradice a jako člen Spolku krojovaných horníků při obci Stonava posílá do Stráže pod Ralskem svůj pozdrav: „Rád bych touto cestou pozdravil naše přátele z Hornicko-historického spolku Stráž pod Ralskem pod vedením Ing. Václava Dorazila, Ph.D., a ostatní členy spolku. Zvláště bych tímto pozdravil svého kamaráda Pavla Virága. Je těžká doba, všichni si přejeme, aby situace s Covidem-19 co nejdříve přešla a my všichni se mohli opět setkávat.“

Ing. Lenka Rychtaříková

*Bývalý zaměstnanec OKD, a.s.,
p. Miroslav Hladký*

Záchranáři z HBZS v Ostravě představili svou činnost

pokračování ze strany 5

Dalším z vozů bylo vozidlo, kterým se na místo nehody dopravuje speciální zásahová technika určená k likvidaci důlních požárů, speciální lezecká technika určená pro zásahy ve výškách nebo nad volnou hloubkou a také speciální vyprošťovací a zvedací technika.

Výčet vozů uzavíralo velitelské vozidlo uzpůsobené pro jízdu v náročném terénu a především pak dva plně vybavené sanitní vozy s oživovacími přístroji a další nezbytnou lékařskou a zdravotnickou technikou sloužící k záchraně a transportu zraněných osob. Všechny přístroje a veškerý zdravotnický materiál jsou uloženy na svých místech, plně připraveny k okamžitému použití.

V garážích se nachází také skříňky báňských záchranářů se speciálním zásahovým oděvem v protišlehové úpravě z materiálu NOMEX, s příslušným spodním prádlem, rukavicemi, kuklou a zásahovou obuví. Ochranný oděv je vyroben ze stejné tkaniny, která se používá pro výrobu ochranných oděvů pilotů Formule 1.

Pokud se v areálu HBZS rozezná siréna, znamená to pro báňské záchranáře v pohotovosti jediné – došlo k mimořádné události. Přerušovaný tón sirény ohlašuje úraz nebo kolapsovitý stav pracovníka v dole. V tomto případě

vyjíždí obvykle jen jedna sanitka s lékařem (báňským záchranářem) a dvěma zdravotníky. Pokud se ozve dlouhý nepřerušovaný tón sirény, znamená to už větší mimořádnou událost – oheň, zápar, důlní otřes, zával, zaplňování, výbuch a ohrožení více lidí. V tomto případě již vyjíždí nejen sanitka, ale i všechna ostatní výjezdová vozidla se třemi čtyřmi báňských záchranářů. Při příjezdu na postižený závod se záchranáři vystoří nejen technikou, která slouží k jejich vlastní ochraně, ale musí vzít s sebou do dolu i vše potřebné pro záchranu těch, kteří v dole jejich pomoc potřebují.

Samotnému výjezdu k důlnímu neštěstí však předchází důkladná a náročná příprava. Báňský záchranář musí být nejen psychicky odolný, profesně zdatný, ale musí mít i vynikající fyzickou udržovanou pravidelným cvičením. Musí umět poskytnout první pomoc, mít znalost problematiky důlního prostředí a mít také osvojený pohyb ve stísněném prostoru, a to i ve ztížených mikroklimatických podmínkách. To jsou faktory, které zvládají plnit jenom opravdu zkušení a vyzrálí jedinci. Tyto schopnosti se získávají pravidelným cvičením a zkouškami. K nácviku zásahu ve ztížených důlních podmínkách slouží tzv. „dýmnice“. Ta je vybudována přímo v prostorách HBZS.

Ing. Suchel popisuje vybavení výjezdového vozu

Dýmnice simuluje prostředí a podmínky skutečného dolu. Je tvořena systémem nejrůznějších „prolézaček“, které slouží k získání návyků nutných pro orientaci a provádění záchranných prací ve ztížených podmínkách. Součástí dýmnice je i tzv. „lezni oddělení“, kde se cvičí se speciální lezeckou technikou. Část dýmnice je uzpůsobena vý-

cviku báňských záchranářů v extrémních mikroklimatických podmínkách. Zde se dá navolit vysoká teplota i relativní vlhkost, která odpovídá reálným podmínkám v dole postiženém např. požárem, výbuchem nebo otřesem. Jak poznamenal Ing. Suchel, záchranář dokáže v takových extrémních mikroklimatických podmínkách, při teplotě přesahující 45 °C a relativní vlhkosti 80 % a více vydržet maximálně 15 minut.

Záchranáři plní v dýmnici nejrůznější úkoly, jako je např. odběr vzorků důlního ovzduší, poskytnutí první pomoci, transport zraněného apod. Není to snadné, jenom opravdu dobře vycvičení a fyzicky připravení jedinci zvládnou s plným vystrojením a určenou záchrannou technikou pomoci druhým, pokud bereme v úvahu i tu skutečnost, že všechno to, čím je záchranář vybaven a co bere s sebou do dolu, může vážit až 38 kilogramů.

Po prohlídce dýmnice, posilovny, místnosti pro nácvik první pomoci a dvou učeben se skupina návštěvníků přesunula do dalších prostor komplexu HBZS.

V dílně požární techniky se provádí kompletní renovace, plnění i revize hasicích přístrojů a tlakových plynových lahví. V jedné části se pomocí tryskacího zařízení odstraní z tlakových lahví původní

nátěr, poté se přestříkají základní a finální barvou, aby následně na certifikovaném zařízení prošly tlakovou zkouškou. Až poté se plní požadovanou náplní. Takto na svoji opravu či otestování čekají stovky červených hasicích přístrojů.

Další zastávkou byla dílna dýchací techniky, kde se provádí údržba, opravy, kontroly a zkoušky záchranářských dýchacích přístrojů. Dýchací přístroje musí naprosto bezchybně fungovat, protože na nich závisí životy lidí. Zrovna v době návštěvy se mechanik dýchací techniky věnoval školení dvou nových mechaniků. V krátkosti popsal návštěvníkům funkci jednotlivých částí pracovního dýchacího přístroje. Po krátké přednášce následovalo nahlédnutí do místnosti, kde čekají na své použití vzorně, jeden vedle druhého, vyrovnané desítky těchto dýchacích přístrojů.

Skupina návštěvníků se poté přesunula do laboratoře, kde se provádí rozborů důlních plynů včetně plynové chromatografie, k vidění byla i důlní plynová laboratoř a spousta jiné detekční a indikační techniky.

Na závěr se skupina seznámila s jedinečným přístrojem, který má HBZS, a to jsou umělé plíce. Přístroj, který věrně simuluje lidské dýchání za rozmanitých podmínek. Testují a ověřují se na něm technické parametry a provozní spolehlivost dýchacích přístrojů v předpokládaných podmínkách a přístroj také slouží k objasnění okolností případných nehod spojených s jejich použitím.

Nedá se zde stručně popsat vše, čím se zabývají zaměstnanci Hlavní báňské záchranné stanice v Ostravě, je toho ještě víc, než kam měla návštěva kolegů ze Stráže pod Ralskem možnost nahlédnout. Každá z činností však vykazuje vysokou míru profesionality, směřující k zajištění spolehlivých zásahů báňských záchranářů. Velké poděkování za milé přijetí a odborný výklad patří Ing. Suchelovi.

*Martin Lišaník
ve spolupráci s HBZS*

Část dýmnice simulující prostředí dolu

Hasicí přístroje určené k revizi

Ing. Zielinski popisuje funkci umělých plic